

ထက်ကျော်

လောကဝံနှင့်ဘောလုံးကစားခြင်း

အတွေးရသစာစုများ

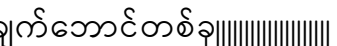
လောကဓံနှင့် ဘောလုံးကစားခြင်း
အတွေးရသစာစုများ

*

လူက ကာလကို စားပါ

ပထမရွှေကျင် ဆရာတော်ဘုရားကြီးက သူ့ရဲ့ “သိဿကောဝါဒ” စကားပုံများ ဆိုတဲ့ စာအုပ်ထဲမှာ လေ့လာမှတ်သားစရာ စကားပုံတွေ အများကြီးနဲ့ ဆုံးမဩဝါဒ ပေးခဲ့ပါတယ်။ ဒီအထဲက “ကာလကို လူမစားလျှင် လူကို ကာလက စားသည်” ဆိုတဲ့ စကားပုံတစ်ခုတည်း တွေ့ခဲ့ရပါတယ်။ တွေးကြည့်ရင် အလွန်တရာ လေးနက်ကျယ်ပြန့်သလို ခေတ်တိုင်း ခေတ်တိုင်း မရိုးနိုင်တဲ့အတွက် အတွေးအယူတစ်ခု ဖြစ်တယ်လို့လည်း မှတ်ယူလို့ ရပါတယ်။

“ကာလကို လူမစားလျှင်၊ လူကို ကာလက စားသည်” ကို အချိန်ကာလတစ်ခုမှာ လုပ်သင့် လုပ် ထိုက်တာကိုလုပ်၊ တစ်စုံတစ်ရာ ပြီးမြောက်အောင်လုပ်၊ တကယ်လို့ ပျင်းရိဖွင့် နှေးနေရင် အဲဒီ အချိန်၊ အဲဒီ ကာလအတွင်း မရောက်နိုင်ဘဲ ဖြစ်နေတတ်ပါတယ်။ အချိန်တွေ အလကား ကုန်သွား ပြီး၊ ထပ်သုံးရပါတော့တယ်။ ဒီလို အချိန်တွေ ထပ်သုံးရတာ ဟာ သက်ဆိုင်ရာလူပုဂ္ဂိုလ်ကို အချိန် ကာလက စားတယ်လို့ အဓိပ္ပာယ် ဖွင့်ဆိုလို့ ရပါတယ်။

ဒီအတိုင်းပဲ ကာလတစ်ခုအတွင်း ကိုယ့်ရည်ရွယ်ချက်အတိုင်း အောင်မြင်အောင် ဆောင်ရွက်နိုင်တာဟာ၊ အချိန်ကာလ သတ်မှတ်ချက်အတွင်း အလုပ်ကို ပြီးအောင် လုပ်နိုင်တာဟာ “လူက ကာလကို စားတာ”ပဲ ဖြစ်ပါလိမ့်မယ်။ တစ်နည်းအားဖြင့် အချိန်ကို ကန့်သတ်ထိန်းချုပ်ပြီး သတ်မှတ်ချက်ဘောင်တစ်ခု ထားပြီး၊ ပြီးမြောက်အောင်မြင်မှုတစ်ခု

ရအောင် လုပ်နိုင်တာဟာ လူက အချိန်ကို နိုင်တာ မည်ပါလိမ့်မည်။ လူက ကာလကို စားလိုက်တာ မည်ပါလိမ့်မယ်။

တစ်ချို့ကပြန်တော့လည်း အချိန်တွေ၊ ကာလ အပိုင်းအခြားတွေကို အလေးဂရုမပြုကြပြန်ဘူး။ အချိန်ဆိုတာ အလကား ရတာ ၊ အခမဲ့ ရတာ ၊ ဘယ်အချိန်မှာပဲအလုပ်လုပ် ရပါတယ်။ အလုပ်ဆိုတာ ထွက်ပြေးတာမှ မဟုတ်တာ။ ကိုယ်လုပ်ချင်တဲ့ အချိန်မှ ထလုပ်လိုက်ရင် ရတာ ပဲလို့ သဘောထား တတ်ကြတယ်။ ဒီအချိန် ဒီကာလမှာ ဒီအလုပ်ကို မလုပ်နိုင်ပေမယ့် နောက်ထပ်ပြီး အချိန်ကောင်း၊ ကာလကောင်းတွေ ရောက်လာဦးမှာ ၊ “The good time will come” “အချိန်ကောင်းတွေ လာပါ လိမ့်ဦးမယ်” လို့ ယူဆကြပြန်တယ်။

ပျင်းရိခြင်းခြောက်ပါးထဲက နောက်ကျလွန်းသည်၊ စောလွန်းသည်ဆိုတဲ့ ဆင်ခြေများဟာ တကယ်ပဲ ကိုယ်ပိုင်ဆိုင်တဲ့ ကာလတစ်ခုရဲ့ မျှဝါးခြင်းကို ကာယကံရှင်က ကျေကျေနပ်နပ် လက်ခံနေတာနဲ့ တူပါတယ်။ ပထမ ရွှေကျင်ဆရာတော်ကြီးရဲ့ ဩဝါဒအတိုင်း ဆိုရင် “လူကို ကာလက စားနေတာ” မျိုးပဲဖြစ်ပါလိမ့်မယ်။ အချိန်ကာလတစ်ခုအတွင်း လုပ်သင့် လုပ်ထိုက်တာကို မလုပ်ဘဲ အချိန်ဖြုန်းနေတာ မှန်သမျှဟာ ကာလရဲ့ ဝါးမျိုမှုကို ခံနေရတာ တွေပဲ ဖြစ်ပါလိမ့်မယ်။

ဒါဟာ ဘာသာရေး၊ နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေးဆိုတဲ့ နယ်ပယ်ရပ်ဝန်းအားလုံးနဲ့ ဆိုင်ပါတယ်။ ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ လူမှုရေး စတဲ့ ကိစ္စတွေနဲ့လည်း ရှောင်မလွတ်နိုင်ပါဘူး။ အချိန်ကာလတစ်ခုအတွင်း လုပ်သင့်လုပ်ထိုက်တာကို မလုပ်မိဘဲ အချိန်တွေ ဖြုန်းပစ်မိတဲ့အခါ ဆုံးရှုံးနစ်နာမှုတွေ အများကြီး ကြုံခဲ့ကြရတဲ့ သာဓကတွေလည်း ကိုယ့်ပတ်ဝန်းကျင်မှာ တွေ့နိုင်ပါ လိမ့်မယ်။

မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ ဖက်ဆစ်တော်လှန်ရေးကို အချိန်ကောင်း၊ ကာလကောင်းမှာ မြန်မာတွေက ရွပ်ရွပ်ချဲ့ချဲ့ တွန်းလှန်တိုက်ပွဲဝင်ခဲ့ကြလို့

အောင်ပွဲရတာ ပါ။ ဖက်ဆစ်စနစ်ရဲ့ ကျဆုံးတော့မယ့် အလား ကလာ၊ မဟာမိတ်တွေ ခေါင်းထောင်လာတဲ့ ကာလမျိုးမှာ စခဲ့ကြလို့ အဲဒီ တော်လှန်ရေး အောင်ခဲ့တာ လို့ မှတ်ချက်ချရင် ရပါလိမ့်မယ်။ လူကို ကာလက စားပစ်လိုက်တာမျိုး၊ တစ်နည်းအားဖြင့် သင့်လျော်တဲ့ကာလကို အသုံးမချနိုင်ဘဲ ဖင့်နှေးလေးအီခဲ့ရင် အခြေအနေဟာ တစ်မျိုးပြောင်း မသွားဘူးလို့ ဘယ်သူ ပြောနိုင်ပါ့မလဲ။

ဒီလိုပဲ၊ စီးပွားရေးလောကမှာလည်း ကာလကို လူက စားလိုက်နိုင်တဲ့အတွက် လူကို ကာလက စားပစ်လိုက်တဲ့ အခြေအနေတွေက လွတ်ကင်းပြီး ရလဒ်ကောင်းတွေ ရသွားကြတာကိုလည်း မကြာ ခဏ မြင်တွေ့နိုင်ကြပါတယ်။ ကုမ္ပဏီတစ်ခုဟာ ကုန်ပစ္စည်းတစ်ခုကို အချိန်မဆွဲဘဲ တင်ပို့ ရောင်းချနိုင်ခဲ့ရင် တက်ဈေး(ဒါမှ မဟုတ်တောင် ကာလပေါက်ဈေး) နဲ့ မိပြီး အကျိုးရှိနိုင်ပေမယ့် အမှာ စာရပြီး အချိန်နှောင်းမှာ သတ်မှတ်ကာလကို ကုန်လွန်ခါနီး မှ တင်ပို့နိုင်တယ်ဆိုရင်တော့ ဖောက်သည် ရဲ့ ငြင်းပယ်ခံရမှု၊ ဒါမှမဟုတ် ဈေးနှိမ်ခံရမှုကို မလွဲမသွေ ခံရနိုင်သလို အကျိုးရှိ သင့်သလောက် မရှိ တာ၊ အကျိုးမဲ့တာကိုလည်း ရင်ဆိုင်ရတတ်ပါတယ်။

အနောက်တိုင်း စကားများမှာတော့ “Time is Gold” အချိန်ဟာ ရွှေလို့ တင်စားပြီး အချိန်ရဲ့ တန်ဖိုးကို အလေးထားတတ်ကြတယ်။ အချိန်ဟာ တန်ဖိုးကြီးသလို အချိန်ကာလကို အလေးထားပြီး အလုပ်လုပ်သင့်တဲ့အကြောင်း၊ အချိန်က လူကို စောင့်နေမှာ မဟုတ်တဲ့အကြောင်းကို “Time and tide wait for man” လို့ သတိပေးကြပါတယ်။ အချိန်ကာလ တစ်ခုအတွင်း လုပ်စရာ ရှိတာကို ပြီးစီးအောင် လုပ်ကြဖို့ သတိပေးတာပါ။

တချို့ကတော့ ကုန်သွားတဲ့အချိန်၊ တစ်နည်းအားဖြင့် လေလွင့်သွားတဲ့ အချိန်ကာလတွေကို ဘယ်လိုမှ အစားထိုးပြီး မရနိုင်တဲ့အကြောင်း ‘Lost time is never found’ လို့ပြောကြပါတယ်။ ဟုတ်ပါတယ်။ ကုန်သွားတဲ့ အချိန်တစ်ခုကို ပြန်မရနိုင်သလို စီးသွားတဲ့ မြစ်ရေဟာလည်း ပြန်မရောက် နိုင်ပါဘူး။

ဆရာတော်ကြီးရဲ့ အဆိုအမိန့်ဖြစ်တဲ့ လူက ကာလကို မစားရင် ကာလက လူကို စားသွားတဲ့ သဘောမျိုးပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ဆရာတော်ကြီးရဲ့ အဆိုအမိန့်က ပိုပြီးလှ၊ ပိုပြီး လေးနက် တယ်လို့ ခံစားမိပါတယ်။

လူဆိုတဲ့သတ္တဝါဟာ အချိန်ကာလအတွင်းမှာ နေထိုင်နေကြရပါတယ်။ အချိန်ကာလ အတွင်းမှာ သူလုပ်သင့် လုပ်ထိုက်တဲ့ အရာမှန်သမျှကို ဖိစီးအောင်မြင်အောင် လုပ်ရပေလိမ့်မယ်။ ပြီးစီး ရမယ့်အချိန်မှာ မပြီးစီးဘဲ ကာလတစ်ခုကို အကျိုးမဲ့ ကျော်လွှားခဲ့ရရင် သူဟာ ကာလရဲ့ ဝါးမျိုမှုကို ခံလိုက်ရတဲ့ သူပဲ ဖြစ်ပေလိမ့်မယ်။

အချိန်ကာလတစ်ခုကို ရောက်လို့ အသိတရားတစ်ခုရပြီး သူလုပ်သင့်တာတွေ လုပ်ပါတော့ မယ်ဆိုပြီး အလုပ်စမယ် ဆိုရင်လည်း နှောင်းသွားတတ်ပါတယ်။ ပညာသင်ရမယ့် အရွယ်မှာ ပညာ မသင်ခဲ့တဲ့ သက်ကြီးရွယ်အိုရောက်မှ ကကြီးခခွေး သင်နေရရင် မကောင်းပါဘူး။ လူတိုင်းဟာ 'ဦးကျည်ပွေ့မဟုတ်တဲ့အတွက် အောင်မြင်ဖို့ ခက်ပါတယ်။ ဒီအတိုင်းပဲ ဥစ္စာရှာရမယ့် အချိန်မှာ မရှာမိဘဲ အပျော်အပါး အသောက်အစားများနဲ့ အချိန်ကုန်ခဲ့လို့ အရွယ်နှောင်းတဲ့ချိန် ဒုက္ခ ရောက်သူတွေလည်း ကိုယ့်ပတ်ဝန်းကျင်မှာ အများအပြား ရှိနေပါလိမ့်မယ်။

ကာလကို လူက မစားခဲ့သလိုမျိုး ရောဂါနုစဉ်မှာ ဆေးဝါးမကုသဘဲ ရောဂါရင့်ပြီး ကျွမ်းနေမှ ကုသတဲ့ လူတွေလည်း ရောဂါပျောက်ဖို့ ခဲယဉ်းပြီး လုံးပါးပဲ ပါးသွားတတ်ပါတယ်။ ကာလက လူကို စားခဲ့ပြီမို့ ကောင်းမွန်တဲ့ ရလဒ်တစ်ခုကို ပိုင်ဆိုင်ခွင့် မရတော့တာဟာ သဘာဝကျပါတယ်။

တကယ်ပါပဲ။ အချိန်ကာလတွေကိ ဂရုစိုက်သင့်ပါတယ်။ အချိန်ကောင်း ၊ ကာလကောင်းမှာ လုပ်သင့်လုပ်ထိုက်တဲ့ ကိစ္စမှန်သမျှကို အောင်မြင်ပြီးမြောက်အောင် လုပ်သင့်ပါတယ်။ ဒါဟာ လူက ကာလကို စားလိုက်တာလည်း ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီလိုမဟုတ်ရင် အချိန်ကာလတွေ အကျိုးမဲ့ကုန်ဆုံး

သွားရတာ မျိုးဟာ နှမြောစရာပါ။ ဒါတင်မက အချိန်ကာလက
တိုက်စားဝါးမျိုခံရတာ ကိုလည်း နောင်တနဲ့ နာကျင်စွာ ခံစားရပါလိမ့်မယ်။
ကာလက လူကို စားသွားပါလိမ့်မယ်။

*

လေမတိုက်ရင် လှော်

‘If there is no wind, row’ ဆိုတဲ့ လက်တင်စကားပုံတစ်ခု ရှိတယ်။

ကိုယ့်အယူ၊ ကိုယ့်အတွေးနဲ့ကိုယ် အဓိပ္ပာယ်အမျိုးမျိုး ဖွင့်ဆိုနိုင်ပေမယ့် သေချာတာကတော့ ကိုယ်စွမ်းကိုယ်စကို အားပေးအားမြှောက် ပြုထားတဲ့ စကားတစ်ရပ်ဖြစ်တယ်ဆိုတာ မငြင်းနိုင်ပါဘူး။ မြန်မာစကားပုံတွေထဲမှာတော့ အဲဒီ စကားနဲ့ ခပ်ဆင်ဆင်ဖြစ်တဲ့ “လှေခွက်ချည်းကျန် အလံမလှဲဘူး” ဆိုတဲ့ စကား၊ “တက်ကျိုးရင် လက်ထိုးလှော်” ဆိုတဲ့ စကားတွေလို အဓိပ္ပာယ်မကွာခြားတဲ့ စကားတွေကို တွေ့ရပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ကိုယ့်ငါးချဉ်မို့ ကိုယ်ချဉ်လာသလားတော့ မသိပါဘူး။ မြန်မာ့ဆိုရိုးစကားတွေက ပိုလှသလို ခံစားရတယ်။ ပိုလေးနက်တယ်လို့ ထင်ပါတယ်။

ဘဝခရီးကို ကိုယ်စီလျှောက်လှမ်းကြတဲ့အခါ ရေကြောင်းလည်း သင့်၊ လေကြောင်းလည်း သင့်ပြီး သာယာကောင်းမွန်တဲ့ ရာသီဥတု အနေအထားအောက်မှာ သက်သက်သာသာ ခရီးသွားရတဲ့ လူတွေ ရှိသလို ဖောက်ပြန်တဲ့ရာသီမှာ လေပြင်းမုန်တိုင်းဒဏ်ကိုလည်း ခံရ၊ ကျောက်ဆောင် ပဲဂယက်တွေကြားမှာလည်း ခရီးနှင်ရင်း ခက်ခဲပင်ပန်းစွာ ရုန်းကန်လှုပ်ရှားရသူတွေလည်း ရှိတတ်ပါတယ်။ ပထမအမျိုးအစား ဆိုတာ အင်မတန် နည်းပါးတဲ့ ဂဏန်းအရေအတွက်သာဖြစ်မှာ သေချာသလို၊ ဒုတိယ အမျိုးအစားကတော့ လက်ညှိုးထိုး မလွဲ ရာခိုင်နှုန်းအများစုကြီး ဖြစ်နေမယ်ဆိုတာ မေးစရာ လိုမယ် မထင်ပါဘူး။

အဲဒီ အများစုကြီးထဲမှာ တချို့က အခက်အခဲ အကျပ်အတည်းကို နဖူးတွေ့၊ ခူးတွေ့၊ တွေ့ရပြီး ဆိုတာနဲ့ လက်မြှောက်အရှုံးပေးဖို့ ဝန်မလေးသလို တချို့ကျတော့လည်း လက်ညှိုးထိုးပြစရာ ပြဿနာအခက်အခဲတွေ၊ ဆင်ခြေတွေ ရှိနေတတ်ပါတယ်။ လူပျော့ လူညံ့တွေဟာ လှေတက်ကျိုး သွားပြီး ဆိုရင် သွားရပါမလဲဆိုတဲ့ ပျော့ညံ့အတွေးနဲ့ မှိုင်းငေးစိတ်ပူသွားတတ်တယ်။ မျောပါနေတဲ့

လှေပေါ်မှာပဲ အကြံတိုင်း၊ ဉာဏ်တုံး ထိုင်နေရင်းက ကယ်တင်ရှင်တွေကို စောင့်မျှော်နေတတ်ပါတယ်။

တချို့ကျတော့ ဒီလိုမဟုတ်ဘူး၊ ကိုယ့်စွမ်းကိုယ်စ ရှိကြတယ်။ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် ယုံတယ်။ ခရီးပန်းတိုင်ကို မရောက်မနေ သွားနိုင်လိမ့်မယ်ဆိုတာကိုလည်း ယုံတယ်။ ခရီးတစ်ခု သွားတယ် ဆိုတာ ရွက်ကိုပဲ အားကိုနေလို့ မရဘူး။ လေမတိုက်ရင် ရွက်လွင့် မရတဲ့အခါမျိုးမှာ ရွက် အစား တက်ကိုအားကိုးရမယ်။ ကိုယ်စွမ်းကိုယ်စနဲ့ လှော်ခတ်ရမယ်။ 'If there is no wind, row'ဆိုတဲ့ အတွေးအခေါ်အတိုင်း လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်လေ့ရှိကြပါတယ်။

ဒါပေမယ့် တစ်ခါတစ်ခါတော့လည်း လေကလည်း မလာ၊ ရေကြောင်းလမ်းကလည်း ဆိုး၊ ဝဲကယက် အန္တရာယ်တွေကလည်း ထင်တာထက် ပိုပြီးများပြားလာတဲ့အခါ ရွက်ကျိုး၊ တက်ကျိုး အခြေအနေဆိုးတွေကို ကြုံတတ်တာမျိုးတွေလည်း ရှိပါတယ်။ မကြံ့ခိုင်သူတွေဟာ အဲဒီ လို အခြေအနေမျိုးမှာညံ့ဖျင်းတဲ့ ကိုယ်စွမ်းကိုယ်စကြောင့် လေလျှော့ခံရတဲ့ ဘောလုံးတစ်လုံးလို ဖြစ်သွားတတ်ရဲ့။ အဲဒါနဲ့ ဆန့်ကျင်စွာပဲ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် ယုံတဲ့သူ၊ ကိုယ့်ရဲ့ခရီးပန်းတိုင်ကို ယုံတဲ့သူတွေကတော့ ပထမလူတွေနဲ့ မတူတဲ့ အတွေးအခေါ်စဉ်းစားမှုမျိုး၊ မတူတဲ့ ပြုမူလှုပ်ရှားမှု မျိုးတွေနဲ့ ရှင်သန်တတ်ကြတယ်။

သူတို့ဟာ အခက်အခဲ ဆိုတာ သူတို့ရဲ့ ကိုယ်ရည်ကိုယ်သွေးကိုစမ်းသပ်နေတဲ့ အရာတွေလို့ မြင်ကြပါတယ်။ “အခက်အခဲကြီးလေ အောင်ပွဲနီးလေ” လို့ခံယူကြတယ်။ ဟုတ်တော့ ဟုတ်တယ်။ ချောတိုင်တက်နေတဲ့သူတစ်ဦးအဖို့ “အောင်ဘာလေ” အလံကို လက်နဲ့ လှမ်းဆွဲခွင့်ရတဲ့ အကွာအဝေး ဟာ အပင်ပန်း အဆင်းရဲဆုံး ကာလ ဖြစ်သလို၊ အောင်ပွဲရဖို့ အနီးကပ်ဆုံးကာလလည်း ဖြစ်နေ တတ်ပြန်တယ်။ ဒါနဲ့ ခပ်ဆင်ဆင် ဆိုစကားတစ်ခုရှိသေးတယ်။ အောင်ပွဲ လိုချင်တဲ့ တပ်တစ်တပ် အတွက် အဆုံးအဖြတ် ကာလဟာ နောက်ဆုံး ငါးမိနစ် အချိန်ပဲလို့ ပြောကြဆိုကြတဲ့ စကားပဲ

ဖြစ်ပါတယ်။အဲဒီ ငါးမိနစ်ဟာ သူသေကိုယ်ရှင် ကာလဖြစ်တာမို့ ကျားကုတ်ကျားခဲ ရှိသင့်ကြတယ်။ အောင်ပွဲအတွက်လည်း မဆုတ်မနစ်၊ ဆက်လက် ကြိုးစားသင့်ကြတယ် ဆိုတဲ့ အမြင်မျိုး ဖြစ်ပါတယ်။

ဒီလိုအနေအထားမျိုးကို ရင်ဆိုင်ဖို့အတွက် ကျွန်တော်တို့ မြန်မာတွေမှာ ဆိုစကားတစ်ခု ရှိတယ်။ အင်မတန်လှ၊ အင်မတန် အဓိပ္ပာယ်ပြည့်ဝ၊ အင်မတန် အတုယူထိုက်တဲ့ စကားပါ။ “တက်ကျိုးရင် လက်ထိုးလှော်မယ်” တဲ့။ ဟုတ်တယ်၊ နောက်ဆုံးအချိန်အထိ ကြိုးစားကြဖို့ လိုတဲ့ ကာလမျိုးမှာ လေမလာရင် လှော်ကြမယ်။ လှော်ရင်းခတ်ရင်းက တက်ကျိုးခဲ့ရင်တောင်မှ တက်အစား လက်ကို သုံးမယ်။ ပန်းတိုင်ကို မျက်ခြည်ပြတ်ခံလို့ မဖြစ်ဘူး။ တက်ကျိုးရင် လက်ထိုးလှော်ရမယ်။

တချို့ကတော့ ဇွဲ၊ လုံ့လ၊ ဝီရိယနဲ့ ပက်သက်ရင် အလောင်းတော် မဟာဇနက္ခမင်းသားကို ဥပမာပေးတတ်ကြတယ်။ ကမ်းမမြင် လမ်းမမြင်တဲ့ သမုဒ္ဒရာထဲမှာ မကြောက်မရွံ့ ကူးခပ်ရဲတဲ့ အားမာန်သတ္တိကိုထောက်ပြလားထောက်ပြရဲ့။ နောက်ဆုံး မဏိမေခလာ နတ်သမီးက ကယ်တင် သွားတဲ့ ဇာတ်သိမ်းလှလှလေးနဲ့ပေါ့။ အလောင်းတော်ရဲ့ ဇွဲ၊ လုံ့လ၊ ဝီရိယကို စံထားပြတဲ့အတွက် ယေဘုယျ ကြည့်မယ်ဆိုရင် ကောင်းသလိုလိုပါပဲ။ ဒါပေမယ့် လေးလေးနက်နက် စဉ်းစားမယ် ဆိုရင် တော့ စဉ်းစားစရာလေးတွေ ရှိမယ် ထင်ပါတယ်။

ပထမအချက်က အလောင်းတော် မဟာဇနက မင်းသားဟာ အလောင်းတော် ဖြစ်တဲ့အတွက် ဘဝအဆက်ဆက် ပါရမီဖြည့်ဆည်းလာခဲ့သူဖြစ်တယ်။ ဘုရားလောင်းလည်းဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့် ကမ်းမမြင်လမ်းမမြင်ပင်လယ်သမုဒ္ဒရာ ရေပြင်ကျယ်ကို ကူးခတ်ရဲတယ်။ အခက်အခဲကို မကြောက် ဘူး။ နောက်ဆုံး လက်ပန်းကျ နစ်မွန်းသွားတဲ့အခါ မဏိမေခလာ နတ်သမီး ရောက်လာပြီး ကယ်တင်ရတယ်။ မိတ္တီလာ

နေပြည်တော်နားက ကျောက်ဖျာတစ်ချပ်ပေါ်မှာ ချထားပေးရမယ်။ ဒါမှ ဖုတ်သွင်းရထားက သူ့ဆီကို ဆိုက်ဆိုက်မြိုက်မြိုက် ရောက်မှာကိုး။

မဟာဇနကရဲ့ လုံ့လဝီရိယကို အားကျ အတုယူတာ ကောင်းတယ်။ ဒါဟာ အားလုံး သဘောတူညီကြမှာမို့ ပြောစရာမရှိဘူး။ ပြောစရာရှိတာက ကျွန်တော်တို့ဟာ ဘုရားလောင်းမဟုတ်တဲ့ အတွက် ကယ်တင်ရှင် မဏိမေခလာကို မျှော်လို့တော့ ရမှာမဟုတ်ဘူး။ မျှော်နေလည်း အပိုပဲ။ ပန်းတိုင် မရောက်မချင်း ကိုယ့်အားကိုယ်ကိုးရမှာ၊ ဒါကို လေးနက်စေချင်တယ်။

ဒါပေမယ့် အားသာချက်တစ်ခုတော့ ကျွန်တော်တို့ဘက်မှာ ရှိတယ်။ မဟာဇနက ကူးခပ်ရတဲ့ အနေအထားက ကမ်းမမြင် လမ်းမမြင်ခရီး၊ အခုကျွန်တော်တို့ရဲ့ခရီးက ကမ်းလည်း ရှိတယ်။ လမ်းလည်းရှိတယ်။ အသေအချာသွားရင် ပန်းတိုင်ကို အသေအချာ ရောက်မယ်ဆိုတာ သိရှိနိုင်တယ်။ ယုံကြည်လို့ ရတယ်။ ဒီတော့ ဒီခရီးကို အဆုံးရောက်အောင် ကြိုးစားကြရမယ်။ ကြိုးစားရင်း ကြိုးစား သလို အောင်ပွဲရမှာလည်း သေချာပါတယ်။

လေမတိုက်ဘူးလား လှော်လိုက်ပါ။ လှေလှော်ရင်းက တက်ကျိုးနေပြီလား၊ စိတ်မလျှော့ပါနဲ့ဦး၊ ခင်ဗျားမှာ လက်နှစ်ဖက် ရှိပါသေးတယ်။ တက်ကျိုးရင် လက်ထိုးလှော်ကြပါ။ ခင်ဗျားတို့ သိထားဖို့က ပန်းတိုင်ဟာခင်ဗျားတို့ မလှမ်းမကမ်းမှာပါ။ ကြိုးစားရင် အသေအချာ ရမယ်ဆိုတာ မယုံမရှိပါနဲ့။

ဒီတော့ ထပ်ပြောပါရစေ၊ လေမတိုက်ရင် လှော်ပါ။ လှော်ရင်း တက်ကျိုးခဲ့ရင် တက်အစား လက်ထိုးပြီး လှော်ကြပါ။

*

တစ်ခါလိမ်ဖူးရင် ဆက်လိမ်ရတော့မယ်

မူရင်းက “တစ်ခါလိမ်ဖူးရင် ဆက်လိမ်ရတော့မယ်” ဆိုတာ ဖြစ်ပါတယ်။
အဲဒီ အဆိုအမိန့်က ဘယ်ကမ္ဘာကျော် ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးရဲ့ အဆိုအမိန့်မှ မဟုတ်ပါဘူး။
အသက် ၁၀ နှစ်အရွယ် ရွန်နီအီဗန်စ် ဆိုသူ ကလေးတစ်ယောက်ရဲ့
စကားဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် သူ့စကားမှာ တရားတွေ ပါသလို
အတွေးနက်စရာတွေချက်တွေ ပါတာကြောင့် မှီငြမ်းကိုးကားရတာ ပါ။ အချို့
တချို့အဆိုအမိန့်တွေ၊ ဩဝါဒတွေဟာ အသက်ကြီးတာ၊ ငယ်တာ၊ ကမ္ဘာကျော်တာ၊
မကျော်တာနဲ့ မဆိုင်ဘဲ အတွေ့အကြုံက မွေးဖွားပေးလိုက်တဲ့ စကားတွေမို့
လေးစားစရာပါ။

ကလေးတစ်ယောက် ဆိုပါတော့၊ ကျောင်းမှာ စာတော်တာလည်း
မဟုတ်၊ စာညံ့တာလည်း မဟုတ်တဲ့ သာမန်အတန်းအစားထဲကပါပဲ။
အိမ်စာလေးမှန်မှန် လုပ်၊ ကျောင်းကို မှန်မှန်တက်၊ စာသင်ခန်းထဲမှာ
ငြိမ်ဝပ်ပိပြားစွာ ပညာသင်နေသူ ဖြစ်လေတော့ နာမည်ပျက်လည်း မရှိပါဘူး။
အတန်းထဲမှာ Top Ten မဝင်တောင် အလယ်အလတ်ဆင့် ဆိုတော့ မဆိုးဘူး
ဆိုရမှာပါ။

မိဘတွေကလည်း တစ်စုံတစ်ရာ စားဝတ်နေရေး ပြေလည်တယ်။
သားရဲ့ပညာရေးကိုလည်း ချို့ချို့ငဲ့ငဲ့မဖြစ်အောင် ထောက်ပံ့နိုင်တယ်။ ကလေးရဲ့
ပညာရေးကိုလည်း လိုလားတဲ့ ကျောင်းသား မိဘမျိုးပဲ ဆိုပါတော့။ ဒီတော့
သာမန်စဉ်းစားရင် ဒီကျောင်းသားနဲ့ မိဘ ဘာပြဿနာမျိုးမှ မရှုနိုင်တာ အမှန်ပါ။
ဒါပေမယ့် ...ဒါပေမယ့် ဆိုပြီ ဆိုကတည်းက ပြဿနာတစ်ခုခုတော့ ပေါ်တော့မယ်
ဆိုတာ အားလုံး ပဲ ခန့်မှန်းလို့ ရပါလိမ့်မယ်။

အမှန်ပါပဲ၊ တစ်ရက်မှာ သားတော်မောင်က အဆော့မက်တာကြောင့်

ဆရာမ ပေးလိုက်တဲ့ အိမ်စာကို မလုပ်ဖြစ်ခဲ့ပါဘူး။ လုပ်ဖို့ အချိန်နည်းနေတာက တစ်ကြောင်း၊ ပင်ပင်ပန်းပန်း ဆော့ကစား ခဲ့တဲ့ ဒဏ်က တစ်ကြောင်းမို့ အိပ်ရာမဝင်ခင် ပြီးစီးအောင် လုပ်ရမယ့် အိမ်စာကို မလုပ်နိုင်တော့ဘဲ အိပ်ပျော်သွားပါတယ်။

မီးတွေ ဖွင့်ပြီး အိပ်ပျော်စပြုနေတဲ့သားကို တွေ့တဲ့ မိခင်က မီးလာမှိတ်ပေးရင် “အိမ်စာတွေက လုပ်ပြီးပြီလားသား၊ ဒီနေ့အိပ်တာ စောလှ ချည်လား” လို့လည်း မေးမြန်းပါတယ်။ သိပ် အိပ်ချင်နေတဲ့ သားကလည်း အလွယ်တကူပဲ အိပ်ချင်မူးတူးနဲ့ “ပြီးပါပြီ” လို့ ဖြေလိုက်တယ်။ ဒီနောက်မှာတော့ နှစ်နှစ်ခြိုက်ခြိုက်ပဲ အိပ်ပျော်သွားပါပြီ။

အိပ်ရာကနိုးတော့ သူ့အဖေတောင် `ရုံးသွားဖို့ ပြင်ဆင်နေပြီ။ သူလည်း အိပ်ရာထမျက်နှာ သစ်၊ ရေမိုးချိုး စားစရာတစ်ခုခု စားပြီးတာနဲ့ ကျောင်းကို သွားရတော့မှာပါ။ လက်ဖက်ရည်ဝိုင်းမှာ မိသားစု မျက်နှာစုံညီ ထိုင်မိတဲ့အခါ အဖေဖြစ်သူက မေးရိုးမေးစဉ် ထုံးစံအတိုင်း “အိမ်စာတွေ ပြီးပြီလား သား၊ စာကျက်တာကော ရပြီလား” လို့မေးမြန်းပါတယ်။

အိမ်စာမလုပ်နိုင်၊ စာလည်း မကျက်နိုင်ခဲ့တာကို သားဖြစ်သူဟာ သူ့ကိုယ်သူ အသိဆုံးပါ။ ဒါပေမယ့် ဖခင်ဖြစ်သူရဲ့ အမေးကိုတော့ “ဟုတ်ကဲ့” ဆိုတဲ့ အဖြေကလွဲလို့ သူမှာ ပေးစရာမရှိပါဘူး။ မနေ့ညက သူဟာ သူ့မိခင်ကို လိမ်ခဲ့မိတယ်။ မပြီးသေးတဲ့ အိမ်စာကို ပြီးပါပြီလို့ ညာခဲ့မိတယ်။ အဲဒီ အလိမ်အညာကိစ္စကို စပြီး လုပ်လိုက်မိလေတော့ ဆက်ပြီး လိမ်မှဖြစ်တော့မယ်ဆိုတာ သူ သိပါတယ်။ ညဝိုင်း အမေ မေးစဉ်က အိမ်စာလုပ်ပြီးပါပြီလို့ ဖြေခဲ့ပြီး အခုမှ မလုပ်ရသေးပါဘူး၊ ဒါမှမဟုတ် ခဏနေရင် လုပ်ပါ့မယ်ဆိုလို့ ဖြစ်မှဖြစ်တာ၊ ဒီတော့ ဆက်လိမ်ရုံကလွဲလို့ သူ့အတွက် တခြားနည်းလမ်း မရှိနိုင်ပါဘူး။

ပထမတစ်ကြိမ် ယောင်ယောင်မှားမှား လိမ်မိခဲ့တဲ့ အမှားကြောင့် သူဟာ

ဒုတိယအကြိမ် ဆက်လိမ်ရတော့မယ်။ ဒုတိယအကြိမ် ဆက်မလိမ်ခဲ့ရင် ပထမအကြိမ်က လိမ်ခဲ့တာတွေဟာ မလွဲမသွေပဲ ဘူးပေါ်သလို ပေါ်တော့မယ်ဆိုတာ သေချာပါတယ်။ ဒုတိယအကြိမ် အဲဒီ လိုအောင်မြင်စွာ လိမ်ပြီးတဲ့အခါ သူဟာ ကျောင်းမှာ ၊ ဆရာမဆီမှာ ဆက်ပြီး လိမ်ရဦးမှာပါပဲ။ ဘာကြောင့်လဲ ဆိုတော့ အိမ်စာတွေကို ဆရာမက စစ်ဆေးဖို့ စာအုပ်ထပ်ခိုင်းတဲ့အခါ သူ့စာအုပ်ဟာ အိမ်စာရေးမလာ တဲ့အတွက် ဗလာဖြစ်နေလိမ့်မယ်။ ဒီတော့ ဆရာမက “ဘာကြောင့် အိမ်စာ ရေးမလာသလဲ” လို့မေးတဲ့အခါ “မနေ့က ကျွန်တော်ကိုယ်တွေ ပူပြီး ဖျားတော့မလို့ ဖြစ်နေလို့ပါ။ မေမေလို့တောင် ဆေးခန်းလိုက်ပို့ပါတယ်” ဆိုပြီး တတိယအကြိမ် ထပ်လိမ်ရဦးမှာ မလွဲမသွေပါပဲ။

ဒီ တတိယအကြိမ် အလိမ်အညာဟာ နည်းနည်းကြီးကျယ်လာပြီဖြစ်ပါတယ်။ ကိုယ်က ဆရာမကို လိမ်ရုံသာမက ဘာမှမသိတဲ့၊ အလိမ်အညာ အရှုပ်ထဲမှာ ဆွဲထည့်မိလျက်သားဖြစ်နေတာကို တွေ့ရပါလိမ့်မယ်။ ပထမ အမေကို လိမ်မယ်။ ဒုတိယ အဖေကိုလိမ်မယ်။ တတိယ ဆရာမကိုပါ လိမ်ပြန်ပြီ။ လိမ်ရာမှာလည်း လိမ်တဲ့ညာတဲ့ ဒီဂရီကတက်လို့ တက်လို့ လာပါတယ်။

ပထမအကြိမ် လိမ်ညာမိတဲ့ အမှားတွေဟာ အဲဒီ တစ်ကြိမ်နဲ့ နိဂုံးကမ္မတ် အဆုံးသတ်သွားတာ၊ သတ်နိုင်တာဆိုရင် မထောင်းတာလှပေမယ့် ပထမကနေ ဒုတိယ၊ ဒုတိယကနေ တတိယအထိ ပိုမိုကျယ်ပြန့်လာတာကို တွေ့နိုင်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ သဘောကတော့ တစ်ခါလိမ်မိရင် ဆက်လိမ်ဖို့ ဝန်မလေးသလို အလိမ်မပေါ်ဖို့ ဆက်လက်ပြီး လိမ်ညာမှ ဖြစ်တယ် ဆိုတာကိုလည်း သိသာစေတယ်။

ဒီလိုလိမ်တယ်၊ ညာတယ် ဆိုတာကလည်း သာမန်ကိစ္စ၊ ခွင့်လွှတ်နိုင်တဲ့ ကိစ္စကမျိုးလောက်ဆိုရင် အလေးမမူ၊ ဂရုမထားတာဟာ ကာယကံရှင်ကို ကြီးကြီးကျယ်ကျယ် မထိခိုက်ဘူးလို့ ထင်ရပေမယ့် စိတ်နှလုံးမှာတော့ အလိမ်အညာမျိုးစေ့ဟာ မြေကျ အမြစ်တွယ်သွားပြီးဆိုတာ သေချာပါတယ်။

တစ်ကြိမ်လိမ်မယ်၊နှစ်ကြိမ်လိမ်မယ်၊အဲဒါတွေကို ဖုံးကွယ်နိုင်ဖို့ သုံးကြိမ် ဆက်ပြီး လိမ်ဦးမယ်၊ ဒီကတစ်ဆင့် အကြိမ်ပေါင်းများစွာ ဆက်ပြီး လိမ်မှပါပဲ ဖြစ်တော့မယ့်အခြေအနေကို ရောက်သွား တတ်တယ်။

အလိမ်အညာသေးသေးလေးကို ဖုံးကွယ်ဖို့ အလိမ်အညာအကြီးကြီးလိုပါတယ်။ ဒုတိယ အလိမ်အညာဟာ ပထမအလိမ်အညာကို ဖုံးကွယ်နိုင်လောက်အောင် ကျယ်ပြန့်ကြီးမားရပါမယ်။ ဒီတော့ ဖြစ်လာရတဲ့ ဖြစ်စဉ်တွေက အလိမ်လေးကို ပုက်ကွယ်ဖို့ အလိမ်ကြီးကို သုံးမယ်၊ အဲဒီ အလိမ်ကြီးကို ထပ်ဖုံးကွယ်ဖို့ အတွက်ကိုလည်း သူ့ထက်ပိုကြီးတဲ့ ဧရာမအလိမ်ကိုလည်း အညာကြီးကို ဖန်တီးရပေဦးမယ်။ ဒီတော့ တစ်ခါလိမ်မိရင် လိမ်လို့မဆုံးအောင် ကိုပဲ အလိမ်ခံ သံသရာကြီးက ရှည်နေမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

သတိထားရမှာ က လူတိုင်းပဲ အလိမ်အညာတွေကို ဘယ်လိုပဲဖြစ်ဖြစ်ဆက်ပြီး ရှင်သန်ခွင့် မရအောင် ကြိုးစားသင့်တယ်။ တစ်ခါလိမ်မိရင်အခါ တစ်ရာ လိမ်ဖို့လည်း ဝန်မလေးဘဲ ဖြစ်သွား တတ်တယ်။ ဒါဟာ ကောင်းတဲ့ အခြင်းအရာတော့ မဟုတ်ဘူး။ နမူနာပြခဲ့တဲ့ သာဓကလေးဟာ သာမန်ကိစ္စတစ်ခု ဖြစ်ပေမယ့် “တစ်ခါလိမ်ဖူးရင် ဆက်လိမ်ရတော့မယ်” ဆိုတဲ့ စကားကို ပေါ်လွင်လေးနက်စေတဲ့ အဖြစ်အပျက်ကလေးကို ထင်ပါတယ်။

သေးတာပဲဖြစ်ဖြစ်၊ကြီးတာပဲဖြစ်ဖြစ် မလိမ်မိကြပါနဲ့။ မလိမ်မိပါစေနဲ့။ အခြေအနေ အကျိုးအကြောင်း အမျိုးမျိုးအရ လိမ်ထားမိရင်တောင် အဲဒီ အလိမ်အညာကို ကာလကြာရှည် မဖြစ်သင့်ပါဘူး။ လိမ်တာကြာသွားရင် လိမ်နေတဲ့သူရော အလိမ်ခံရတဲ့ သူတွေအတွက်ပါ သက်ရောက်မှု မကောင်းဘဲ ဖြစ်သွားတတ်တယ်လေ။

*